

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Stara pesen.

Kdor ima srce za ljudstvo, v katerem živi, rad in z vso skrbjo gleda na gibanje in življenje ljudstva. Iz njega sklepa na potlej tudi, kaj stori ljudstvu dobro in kaj ga ovira v njegovem razvijanju. Ako more, rad dela na to, da se mu odpravijo ovire, pripravi pa to, kar mu pospešuje srečno življenje.

Nič pa ga potlej ne veseli bolj, kakor to, če vidi, da prihaja ljudstvu čedalje manjše število ovir, zakaj s tem zapazi že tudi obenem, kako se vzbuja v ljudstvu samem moč za močjo ter se mu veselo razvija mlado življenje.

Moč življenja leži v ljudstvu, treba je samo ovire odpraviti, vse drugo pa se razvija potlej že samo in tako prav ven iz ljudstva.

Za nas, ki živimo sredi med našim slovenskim ljudstvom, ni dvoma, da velja to tudi za to, doslej tlačeno ljudstvo. Da ne stoji visoko, na vrhu omike, to tudi mi čutimo ali vemo pa tudi isto tako, da si ni samo tega krivo. Krive so tega veliko več razmere, v katerih se je in se še vedno več manj nahaja naše ljudstvo. Ono še je slej, kakor prej tujcem pod peto in kaže torej le tam in toliko življenja, kolikor mu ga tujec ne mara zadušiti. To ni veselo.

Kaj je tujcu na tem, ali in kako se čuti naše ljudstvo? Da le služi njemu, to mu je zadosti in manj ko se ono zavé, bolje se čuti tujec pri njem. Ni čudo po takem, da si prizadeva, kar le more, da se obrzži naše ljudstvo v takem, za tujca prijetnem stanju.

Ali rodoljuba to boli in to še s tem huje, kedar izpozna, da že ljudstvo samo ne mara več za tako življenje, za življenje sužnja. Naše slov. ljudstvo pa kaže čedalje bolj, da čuti, v kakem stanu da se nahaja. Znamenj imamo za to dovolje. Ne samo da rado bere liste in knjige, ki govore z njim po domače, v slov. jeziku, tudi na političnem polju že kaže, da vé, kdo so mu prijatelji in kdo sovražniki, da

si nosijo le-ti n. pr. o časih volitev le kar med na ustih.

Ljudstvo je zavedno dovolje, da ne seže več po takem medu, ampak izbira, sedaj že redoma, može iz sebe, slov. može, ter ne vpraša več veliko, kaj ti obétajo. Ljudstvo jih je veselo, ker čuti, da se ima od njih nadjati le tega, kar mu je v resnici na srečo. Ali diši, kakor med ali ne, po tem več ne vpraša ljudstvo.

To je dobro. Človek bi torej še mislil, da bode sedaj tudi tujec izprevidel, da slov. ljudstvo ne mara več drugim biti za sužnja, ampak lastnik lastne zemlje, na kateri prebiva. Pametno bi torej bilo, ko bi jo krenil drugam.

Doslej pa še o tem ni duha ne sluha. Vedno še se goni nemštvo pri nas, drugod laštvo ali pa tudi še madjarstvo, češ, da je tako najboljše za slov. ljudstvo in torej za le-to najlepše kaže, če se pönemči ali pomadjari.

V dokaz tega pa nimajo druga, kakor to, da slov. ljudstvo nima omike, nemštvo ali madjarstvo pa je je polno. Vse povsod, po uradih, po šolah in v očitnem življenju se bojda uvideva.

Je-li na tem besedovanju kaj resnice? Kar se tiče ljudstva, ni betve resnice, nemško in še bolj madjarsko ljudstvo ima prav tako malo ali nima vsaj nič več omike, kakor naše ljudstvo. Razlika je samo v tem, da sta ona naroda v prijetnih razmerah ter se kažeta lahko v šolah in uradih za gospoda, našemu ljudstvu se pa to pridržuje in kar je le mogoče, brani.

Resnice je torej na tem le toliko, ne za piko več. Naj se pusti slov. ljudstvu šola in uradnija, se vé, da na domačih tleh in stavimo, da bode v desetih letih bolje, veliko bolje pri slov. ljudstvu tudi gledé omike in samosvesti.

Če se pa in dokler se nam kaže samo na to, da še slov. ljudstvo nima dovolje omike ali dovolje samosvesti, dotlej nam je to samo znamenje, da ni prave volje, tudi slov. ljudstvu dati tega, kar mu dohaja po božji in človeški pravici.

Žal, da nam še tudi sedanja vlada poje

isto, staro pesem ter nam odklanja pravice do šole in uradnije ne gledé na to, da nam podvezuje s tem žile in da nismo mi krivi, ako se ne poyzpnemo na višjo stopinjo omike.

Škode pa vsled tega ne trpimo samo mi, ampak cela država. Čas je torej, da se nam obrne že na bolje.

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.

(Konec.)

8. Ali imajo tudi podrugod enake družbe?

Nemci in Lahi segajo tudi drugim narodom v pravico. Zlasti Nemci so te misli, da so sami oni za to na svetu, da bi gospodarili, vsi drugi pa da smo za to rojeni, da se jim klanjamo. Kakor nas Slovence, prav tako pritiskajo od vseh strani naše brate Čehe. Na vse kripilje jim ponujajo svoj nemški jezik. Toda Čehi pravijo: „Ne udajmo se!“ Možati so, je kleni so. Trdo se postavljajo Nemcem po robu. češ, mi nočemo vašega jezika; mi hočemo pri tem ostati, kar so nas naučile naše matere; mi nočemo, da bi naši otroci Nemci postali. Proti pogubnemu delovanju nemškega „šulvereina“ so si ustanovili posebno družbo, kateri pravijo „šolska Matica“. Ona je prva mati češkimi otrokom. Zá-nje je oskrbela že brez števila otroških vrtov in šol. Na dveh krajih jim je založila celó latinske šole. V prvih 4 letih svojega delovanja je potrošila za češke šole 316.000 gld. Od kod pa dobiva „šolska Matica“ toliko denarja? V naročje ji ga usipava češko ljudstvo, ki neskončno ljubi svoj materni jezik. Češki delavec si rajši pritrguje od vsakdanjega kruha, kakor da bi tujcem izdajal svojo deco. Češki grajščaki in bogatini darujejo Matici po tisočakah. Kjer koli so Čehi v kaki tovaršiji, gotovo vstane kdo izmed njih in pobira darove za „šolsko Matico“. Tej družbi v prid napravljajo vsako leto krasne veselice — dohodke od njih dobiva Matica, družtva, posojilnice, zavarovalnice ji odstopijo po več stotin vsakoletnega dobička. — Slovenci! posnemajmo Čehe; kakor oni „šolsko Matico“, podpirajmo mi družbo sv. Cirila in Metoda!

V škodo hodijo Hrvatom v Istri Lahi. Naši bratje Hrvatje pa ne držé rok križem. Osnovali so si „bratovščino hrvaških ljudi“, katera lepo skrbi za to, da se hrvaška mladina ne odtuji svojemu narodu ter ne zagazi v Lahone.

Da, celó med Nemci so se našli poštenjaki, ki so izprevideli, da je najbolje držati se zlate resnice: „Vsakemu svoje!“ Spoznali so, kako škodljiv je „šulverein“ katoliški veri. Zoper njega so tedaj postavili na noge „katoliško šolsko družbo“, kateri je namen, pospeševati

časno in večno srečo mladine, zato pa hoče ustanavljati katoliške šole in razširjati krščanske resnice v šoli in v družini. Ta družba ima malodane enaka pravila, kakor naša družba sv. Cirila in Metoda. Na čelu „katoliški šolski družbi“ stojita kardinal Dunajski in škof Sent-Hipolitski.

Glejte, toliko storé ljudje po svetu za svojo mladino, da se jim ne izpridi in ne zajde na napačna pota. O letošnjem sv. letu nas opominja sam sv. oče Leon XIII., naj podpiramo dobre šole in naj za-nje darujemo zaukazano miloščino. Čujte glas dobrega pastirja! Mesto, da bi drugam pošiljali mile darove, podpirajte ž njimi rajši dobro domačo stvar, podpirajte ž njimi družbo sv. Cirila in Metoda! Saj se ona bojuje za našo vero, za naš jezik! Ona nadaljuje delo sv. apostolov naših. Ona skrbi, da ne umolkne naš jezik slovenski, ker je tud njega poklicala previdnost božja v hvalo svojo. „Vsi jeziki hvalite Gospoda!“ Deca naša naj slavi Trojedinega v slovenskem jeziku! „Iz ust otrók in dojenčev si si napravil hvalo, da odpraviš sovražnika.“ Na delo toraj v ime božje in v ime slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda! Bog in Slovenci!

Gospodarske stvari.

Krvna uš, velika škodljivka našim jablanom.

Kakor je skrbno opazovanje pokazalo, se ta škodljivi in nevarni mrčes najbolj na naših jablanih zareja in jim sok izsesava. Vojska, kakor so skušnje pokazale, se proti krvni uši najlaglje po zimi pelje in sicer meseca januarja, februarja in marca. Vsi ranjeni prostori, na katerih je v preteklem letu krvna uš sedevala in kateri se na nekošnji belkasti prevleki spoznavajo, se morajo skrbno pregledati in potem s tekočino, katera se bode pozneje popisala, temeljito izščetati. Tudi se mora prst okoli debela nekoliko vzkopati in od drevesa proč potegniti, da se zalega krvne uši, ki se morda pod prstijo in v nji nahajajo, dosežejo in pokončajo. Kdor prav skrbno ravnati hoče, ta naj vso skorjo na drevesu dobro poščeta, kakor tudi po njegovih vejah in z omenjeno tekočino izpira. Ker se pri tem delu precej veliko take tekočine porabi, tako je tukaj le take pomočke rabiti, ki so bolj po ceni in ne predragi. Taki so:

1. Navadni lug, kakoršnjega dobivamo, ako lesni pepel z vodo zalijemo.

2. Plinova voda, kakoršnja se dobiva pri narejanju plina kot pristranski pridelek, ta se pa mora za polovico s čisto vodo zmanjšati.

3. Apneno mleko.

4. Zmes iz sode in galuna. 2 kili sode in 1 kilo galuna se v 50 litrih vode raztopi.

Konečno še se omenja, da ni toliko ležeče

na pomočku, kolikor bolj na natančnem ravnanju pri vsem tem poslu. Treba je tudi najmanjšo ranico v skorji do dobra izščetati, da se mrčesu v vseh njegovih skrivališčih do živega pride. Ako je drevo bolj zaušeno, naj se z podvojeno skrbijo početa. Ako se tako z vso marljivostjo in delavnostjo proti škodljivcu postopa, se bode posrečilo, njegovo število, kolikor mogoče, zmanjšati.

Kako preslico (*Equisetum*) in lapuh (*Tussilago farfara*) pokončati.

Preslico in lapuh, kjer sta se zaredila do dobra, pokončati je neobičajno težavno, rekel bi, skorej nemogoče. Poglavitni uzrok temu, so močne korenine, ki zelo globoko segajo in pa še ta okoliščina, da vsaki košček korenine sam za se začne poganjati in na novo rasti. Proti preslici se vspšno le tako postopa, da se vsi mladi odrastki, brž ko se pokažejo, pokončajo. Če se tako nadzemeljski deli te rastline vedno in vedno sproti uničujejo, se ne le zareja semena vedno zabranjuje, ampak tudi korenine vedno bolj in bolj slabé in slednjič cela rastlina konec vzame. Seveda do tega treba leta in leta. Vsekako se pride še prej do zaželenega cilja, ako se rastlini potrebni pogoji njenega prospevanja, kolikor mogoče, odtegnejo. Ti pogoji so pa skisana zemlja in železnata prst. Železo se iz prsti odpravi, ako se ji pridene kajnita in apna ter prevelika moča odtegne. Kakor so dosedajne skušnje pokazale, so to najboljši pomočki zoper preslico.

Proti lapuhu se pa priporoča, da se zemljišče, kjer je to mogoče — pri vinogradu seveda to ne gre — v pašnik spremeni in da se na novo izrasli listi, kolikor mogoče sproti pokončajo. Ako se skozi dve leti dosledno tako proti lapuhu postopa, tako korenine, ker listi ne pridejo do popolnega razvitka, v preteku dveh let poginejo, one se v lastnem soku tako rekoč zadušé. Razun tega se pa tudi izdaten del korenin, ker so steblica votla, skozi katera od zvonaj moča vdira, pokonča, kar je že iz tega razvidno, ker na travnikih, ki se dajo zamakati, lapuh v malem pogine. Pogostno zamakanje po košnji je tedaj le koristno. Na njivah se v pokončanje lapuha priporoča posejanje listnatih sadežev in kakor se vidi, so vse rastline z metuljkastim cvetom naglavni sovražniki lapuhovi. V nekaterih krajih, v katerih lapuh po njivah še ni prek in prek zaraščen, kaže lapuh porezati, požeti in te kraje s črstim svinjskim gnojem dobro pognojiti. S tem se provzroči, da stebila hitro gnjiti začno, katera gnjiloba se potem kmalu tudi do korenin razširi in tudi te v kratkem ugonobi.

Sejmovi. Dne 10. novembra pri sv. Martinu pod Vurberkom. dne 11. nov. v Gomilicah, pri sv. Mohorju na Rodnah, v Marenbergu, pri

sv. Martinu pri Slov. Gradcu, v Ormožu, pri sv. Barbari (Oplotnica), na Laškem in v Spodnjih Hočah.

Dopisi.

Iz Maribora. (Volitev na Ptuj.) Dasi je bilo dne 28. oktobra slabo vreme, izvršila se je volitev dež. poslanca za ptujski volilni okraj v najlepšem redu. Večina volilcev se je bila zbrala pred volitvo v Narodnem domu ter se je od ondi podala skup na volišče. V volilni komisiji so bili č. g. Anton Fröhlich, nadžupnik pri sv. Križu pri Slatini, č. g. Jak. Meško, župnik pri sv. Lovrencu v Slov. goricah; g. Fr. Urbas, posestnik pri sv. Lovrencu na Dravskem polju in kandidat g. dr. Fr. Jurtela. Le-te so volili volilci z vzklicem, ostalih troje pa je izvolil vladni komisar, g. Supančič. Volilcev je bilo na volišču 143, kaci 20 bilo pa jih je popihalo, ne da bi le čakali na volitev. Čudimo se, zakaj da so jo letos tudi 4 Haložani pobrisali. Ostali pa so enoglasno volili g. dr. Fr. Jurtela. To je gotovo lepa volitev, nismo pa tudi druge pričakovali. Ljudstvo je ondi že dovolj podučeno in za nemškutarja nima več prostora. Slava!

Iz Ptuja. (Dijaška kuhinja.) Kot mesečni podporniki pristopili so sledeči zunaj Ptuja živeči č. gg.: dr. Franc Gross, c. kr. pristav v Ljubljani, za 15 dni; Jakob Meško, župnik v Št. Lovrencu v Slov. gor., za 15 dni; Franc Simonič, kaplan v Žetalah, za 15 dni; J. Sattler, kaplan pri Veliki nedelji, za 10 dni; Ovsenjak M., v Ljutomeru, 1 gld. na mesec; S. Kocbek, c. kr. kontrolor v Ljutomeru, 1 gld. na mesec; darovali so za kuhinjo naslednji č. gg.: E. Lilek, c. kr. prof. v Sarajevu, 10 gld.; o priliki dobrodošlice gosp. dr. Žižka v Ormožu nabralo se 7·80 gld.; o. Avg. Belec, kapucinski provincijal v Reki, 2 gld.; dr. Ferjančič, c. kr. državnega pravdnika namestnik v Ljubljani, 2 gld.; Ivan Vrhovnik, cooper. v Dobu na Kranjskem, 2 gld.; F. R. Tratnik v Ljubljani 2 gld.; po 1 gld. č. gg.: J. Pajtler, kaplan v Št. Lovrencu v puščavi, M. Kokot, nadučitelj v Pišecah in Ludvik Klang, strojnik iz Dačice na Moravskem. Vsem milim dobrotnikom izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. Slovenci podpirajte človekoljubno podjetje! Nadalnje milodare vzprejema č. g. o. Benedikt Hrtiš, gvardijan v Ptuj.

Iz Precetinske okolice. (Nemčursko petje — žganjarija.) Marsikateremu čitatelju „Slov. Gospodarju“ je dobro znano, kako se je v naši vasi pred nekoliko časa za narodnost delovalo, kajti ni minol teden, da ne bi se bil čital dopis od tukaj. Kako so prepevali krasne slov. pesmi! Sedaj pa je vse zaspalo; sam ne znam, kak pomen ima to spanje! Morda

je vse narodno delovanje za večno zaspalo? Sedaj ni več slišati narodnega petja, ki je tako milo donelo po naši vasi; še ne spomni se nikdo na slov. petje. Kako petje pa se sedaj pri nas sliši? Oh, prav s težkim srcem moram odgovoriti, da je namesto krasnega slov. petja nastopilo grdo, nemoralno in breznačajno ponočno kvakanje, ki dela nečast slov. stanovalcem cele vasi. — Pri nas se nahaja tudi jedna žganjarija, ali da za prav govorim, prodajalnica „hudičevih solz“. Res čuden možicelj je ta žganjarski oštir, kajti toči vsakovrstno žgano pijačo, in sicer vse iz jednega soda. Skoraj vsako večer, posebno pa o sobotah, nedeljah in pone deljkih, se zbirajo mladeniči in nekaj mož; tudi ženske ti ne zmanjka pri frakeljcu „žlahtne“, a žgoče pijače. Ko se jim hlap te pijače uže iz grla kadi, zakričé ti navdušeni pivčki ter poskušajo svoje hripave glasove, pojoč pesmi v zarobljeni nemščini — take, da se je mora sramovati vsak dobro misleč človek. In domov gredé prebredejo vsako mlako, pot jim je preozka, hišna vrata pa pretesna. Bog nam pomozi! S tem delajo nečast sebi, pohujšajo svojo deco ter — jim vcepljavajo nenravnost in povzročujejo, da postanejo njim ednaki tudi njih otroci. Bože mili! kam zajdemo, ako bomo sami sebe onečistovali? Ako nam čisto nič ne bode mari za sram, strašna žgana pijača se prej ali slej nad človekom zmaščuje ter spravi človeka v prezgodnji grob. V istini meni se bolj stуди od žganja pijani človek, kakor neumna žival. Ne delajte vendar dragi vaščanje, sami sebi tolike nečasti, pomislite, kam vas to privede. Pregovor pravi: Dolg je volk. Pustite grde in poprimite se znovič lepe poprejšnje navade.

O. N.

Od Drave. V ponedeljek dne 4. oktobra popoldan ločil se je od Ptujčanov preč. gosp. France Jug, dosedanji mestni vikar, ter se podal na svoje novo mesto k sv. Barbari v Halozah za župnika. V nedeljo 10. t. m. so pa mil. g. Ptujski prošt novega g. župnika njegovim bodočim faranom slovesno predstavili. Pričela se je slovesnost ob 10. uri; med lepo vbranim zvonjenjem in pokanjem možarjev pomikala se je nekoliko pred določeno uro iz farovža, procesija proti farni cerkvi, ki je kakih 5 minut od župnijske hiše oddaljena; ginljivo je bilo videti ljudstvo z rožnim vencem v roki hvaliti Boga in Mater božjo, da je fara vdova zopet po milosti božji prejela duhovnega očeta. Prišedši v cerkev stopili so mil. g. prošt na leco in v lepem, genljivem govoru barbarškim faranom razkladali in na srce polagali dolžnosti njihove do novega g. župnika; služila se je zatem sv. maša od novega g. župnika za farane. Po službi božji zbralo se je z mil. g. proštom še 8 čč. gg. duhovnikov iz Završke in Ptujске dekanije okrog gostoljubne mize no-

vega č. g. župnika. Vrstile so se med obedom razne napitnice, med katerimi naj le omenim nekatere n. pr. sv. očetu Leonu, milostl. knezu in škofu lavantinskemu, presvitlemu cesarju itd. Pri slednjič imenovanej napitnici zaigrala je godba cesarsko himno, med katero so čč. gostje stojé godce s pevanjem prve kitice spremljali. Poslovili smo se z željo: naj milostljivi Oče nebeški blagoslovi delovanje novega g. župnika v obilnej meri, — naj ga pa tudi tista ljubezen, ki ga bode odzdaj vezala na svoje farane, še tudi veže na stare tovariše in prijatelje!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Drž. zborovanje je za nekoliko časa odloženo in so sedaj že vsi poslanci doma. Lehko jim ni bilo pri srcu, kedar so vzeli potniško palico v roke. Le-ta je skorej vse, kar so lahko seboj vzeli. Nobena stranka ni zadovoljna. Na desnici so Čehi, ki se jezé na ministra za nauk in bogočasje, dr. pl. Gautscha, ker jim je povedal kar v lice, da ne mara več českich srednjih šol; na levici pa se lahko jezi nemški klub, dr. Foregger na čelu, na ministra prava, barona Pražaka, kar jim ni pritrdil, da je s porotniki v Celju in izlasti z njih sestavljenjem vse v najlepšem redu. To smo mi že dolgo znali in že tudi čutili. — Prej ko ne snide se drž. zbor še-le po novem letu h koncu januarija 1887. Predno so poslanci razšli, zložili so slovenski svoje želje gledé na potrebe slov. ljudstva ter jih predložili grofu Hehenwarthu, naj jih spravi pred eksekutivni odbor desnice. Bilo je tega že v resnici treba, da se izvé, ali in v čem hoče desnica podpirati slov. poslance. — „Ljudsko društvo“ po gorenji Avstriji, ki šteje jezera in jezera udov, izreklo je grofu Taaffeju svoje zapujanje. Mi nismo zoper to, pa bi radi kaj dali, ko bi moglo tudi slov. ljudstvo enako storiti! — V Solnemgradu je veliko zanimanje za kat. vseučilišče in že je precej denarja za-nj skup, toda predno se ustanóvi, bode jim še veliko denarja nabrati. — V Ljubenskem okraju je za dež. zbor dobil večino mož „bauernvereina“ nek J. Thunhart, v Radgonskem pa konservativec J. Schmirmaul, in v mestih in trgih Lipnica, Arvež in Ivnik pesnik K. Morré, zadnji cika bojda na stran Jurija viteza Schönereja. — Šole so na Koroškem še vedno po slovenskih krajih bolj nemške ko slovenske. Otroci se še ne naučé toliko trati, da bi mogli slov. katekizem vzeti v roke. To je žalostno za otroke a grdo za one može, ki so tega krivi. Sila ni prida nikjer in ta upije že v nebo, ki jo dela nemškutarija koroškim Slovencem. — Na Kranjskem se prikazuje nevarna bolezen, podobna je za las koleri a zatrjuje se, da ni. Prav, ako ni,

toda paziti bo treba. Društvena beseda v čitalnici v Ljubljani zadnjo soboto je bila jako lepa in je cela tamošnja c. kr. vojaška godba sodelovala. — Stolni prošt v Gorici, msg. Jordan, je voljen v drž. zbor na mestu škofa dr. Valussija in gre bojda vendar-le tudi on v grof Hohenwarthov klub. Lahonska večina v mestnem zastopu je vzprejela za mestn. inženirja moža, ki ni inženir. Zakaj? Brž ko ne jej ima zasluge za lahonstvo. — V Tržiču na Primorju imajo kolero, v par dneh je umrlo šest ljudi, pričela je pri delavcih v bližnji tovarni. — Iz Trsta sedaj ni glasú, kakor da jim noče kolera iz mesta. Zato niso smeli ljudje na vseh svetnikov den na pokopališča. Župnik msg. Ant. Hrovatin pri sv. Antonu v Trstu je peval uno nedeljo demantino sv. mešo. Prejel je od svitlega cesarja čast ces. svetovalca. — V Pazini v Istri imajo sedaj Hrvatje v mestnem zastopu večino, doslej so bili lahoni na površju a sila grdo so se obnesli za mesto. Za to jih je zdaj ljudstvo samo vrglo iz mestne hiše. — V Zagrebu je sedaj rektor na vseučilišču dr. Fr. Vrbanić. Mož ni na strani dr. Spevca ter poudarja odločno, da je katoliška cerkev največja dobrotnica hrvaške zemlje. — V Pešti imajo osepnice in kolero ob enem. Mogoče, da madjarske napetnike spametuje vsaj nekaj ta šiba božja. — V Ostrogonu je kardinal Simor obhajal zlato sv. mešo in so mu svitli cesar sami prišli v gostje. Tako še je moral tudi kalvinec minister Tisza vgrizniti v kiselo jabelko ter iti h kat. škofu.

Vnanje države. Bolgarsko sobranje že zboruje v Trnovem, ono hoče, bodi, kar hoče, voliti kneza. Sedaj namerava voliti danskega princa Valdemara, ki je v rodu z ruskim carom. Kakor pa je podoba, ne bo nič iz tega, kajti car ne priznava temu sobranju pravice voliti kneza, javaline jim ga tedaj ne potrdi, naj si ga tudi izvolé. — Sedanja vlada se je Kaulbarsu udala ter je izpustila one častnike, ki so se bili vdeležili zarote zoper kneza Aleksandra. Kaulbars pa terja, naj se vlada kar udá ter izreče, da ni več žalostnim razmeram kos. To bi bilo seveda lepo za Rusijo, lahko bi si pa koj sama izbrala vlado — tako, ki bi plesala po goslih Kaulbarsovih. — Rusija ima že dve bojni ladiji v Varni, češ: treba ji je za varščino ruskih podanikov v bolgarskih mestih. Tudi sploh nabira vojaštvo v bližnjih pokrajinah. — Turčija ne zaupa nobeni vladi, sedaj že tudi Angliji ne ter se ne mara z njo zavezati zoper Rusijo. Najbrž čuti, da bi jo Anglija rada imela za klešče, — Srbija se drži sedaj avstrijskih rok ter se nadja več koristi od le-teh, kakor pa od ruskih. To je misel menda najbolj kralja in njegove sedanje vlade. Nasprotna stranka pa je tudi močna. — V Bukurestu je trgov. minister odstopil ter je Bratiano pre-

vzel njegove posle. Kupčijska zveza z Avstrijo se obnavlja in bode v kratkem gotova. — Nemčija pomnožuje pomorsko vojaštvo. V sedanjem proračunu zahteva minister 10 novih oklopih topnjač z vso primerno opravo. Stroški se pa razdelé na 5 let in niso mali. — Bavarci imajo blaznega kralja Otona in se ve, da ni upanja, da ozdravi. Pravijo, da bodo ustavo izpremenili ter sedanjemu vladarju princu Luitpoldu izročilo tudi kraljevo krono. — Na Belgijskem pečajo se sedaj marljivo z delalci in kakor se kaže, bode se nekaj za nje storilo. Ubogi so bili in so še v resnici delalci v tamošnjih tovarnah. — Francozi so sedaj srečno iz vseh šol rinili duhovnike. Najnovejša postava jim prepove, stopiti v šolo. No, to bode gotovo rešilo Francijo! Na vojaških šolah bodo zana-prej le častniki učili, največ kak tuj jezik sme še drug učitelj učiti. — Na južnem Francoskem, v Avignonu, v Arlesu in drugje je bila silna povodenj. Nastala je vsled gostih ploh. — V Spaniji so iz armade 1200 podčastniških služeb izbrisali, bilo jih je preveč in so redile same nezadovoljneže — ustajnike. — Italija se oborožuje, toda bolj na tihem, bil je uni čas nemški prestolonaslednik ondi in pravi se; da v zadevi ožje zveze Italije in Nemčije. Je že mogoče. Vest je lahko obema nemirna. — Da so angleški vojaki še zmirom v Egiptu, ni ljubo Turčiji, še manj pa Franciji, toda Anglija se obotavlja jih poklicati domov, češ, da ji ne pusté tega nevarne čete Mahdijevih naslednikov. Ako pa kdo reče, da jih Anglija zato ne pokliče domov, ker jih ne mara, zadene menda v črno.

Za poduk in kratek čas.

Lurška mati božja.

(Dalje.)

V cerkveni zakladnici hranijo prekrasno monštranco iz čistega zlata, z dragimi kameni obsejano, katera je menda poldrugi meter visoka. Kakor smo izvedeli, je dar francoskih in španskih gospá. Rajni sv. oče Pij IX. so darovali drag z biseri okinčani križ, v katerem se časti kos križa Kristusovega in pa zlato rožo. Mene je še posebno zanimala mala monštranca, v kateri se hrani majhna izrezljana podoba lourdeške Matere božje. Nek umetnik je namreč tisti kos ščipka, na katerem je Marijina noga stala, vzel in je z veliko potrpežljivostjo in z odlično umetnostjo iz njega izrezljal lično podobico Matere božje, ki je komaj en palec visoka.

Ob desetih je bila doli pri votlini česka pridiga. Govorili so prav prisrčno g. Bezstarosti, župnik iz Budišave na Moravskem; mi Slovenci smo njihovo česko besedo skorej do do-

brega razumeli. Ob edenajstih je bila potem velika škofovska meša, katero so služili nadškof Cagliarski Berchiolla. Popoldne je bila po slovesnih večernicah v cerkvi nemška pridiga. Naprej so stopili g. Jožef Koch, stolni pridigar na Dunaju. Rekli so: „Zdaj mi je tako pri srcu, kakor bi mi vsi dozdej na tujem bili, in smo se zdaj vrnili domú k svoji ljubi dobri materi. Meni je bilo včeraj, ko smo vstopili v ta Marijin tempelj, pri srcu, kakor bi se nas bila Mati božja že dolgo nadjala ter nas težko pričakovala, kakor bi nam bila z neizrekljivo ljubeznjivostjo in z razprostrtima rokama nasproti prišla, da nas v svoje naročje sprejme ter s prisrčnim ljubkanjem razveseli. Na prvi pozdrav, s katerim smo jo pozdravili, se mi je zdelo, da je tudi ona nam odzdravljala, rekši: Bodite mi tisočkrat pozdravljeni, ljubi moji otroci! Dolgo sem se vas veselila, vendar ste enkrat prišli, — srečno mi došli!“

Ob petih se komaj nagledamo lepe procesije, katero Lourdesčani vsako leto na ta praznik napravijo. Najprvi šli šolarji, dečki in deklice, lepo po dva in po dve, in sicer tako, da je šel eden na enem robu ceste, drugi na drugem, a cesta je bila prosta. Na sredi ceste so šli samo tisti dečki in tiste deklice, ki so pesem navzdigale, vsi drugi so se pa odpevali. Za šolarji so šli v ravno tako lepem redu fantje in dekleta, vsa gologlava in lepo beló oblečena in z modrimi pasi opasana — sami Marijini otroci. Nekatera so imela tako jarne glase, da nič lepšega. Najpridniša nosijo podobo lourdeske Matere božje. Za mladino se vrstijo možje in žene s plapolajočimi banderami in potem gredo duhovniki. Skrajni so pa bili godci, sami domači fantje, ki so izvrstno godli. Res pobožno veselje, katerega je Marija gotovo vesela. Krščanski slovenski fantje, to vam je pravi bal, tukaj mošnja in dobro ime ne trpita, — krščanska slovenska dekleta, to vam je prava muzika, na kateri se bela obleka ne zamaže in vest ne obteži! Je-li res ali ne?

Ko se je zmračilo, smo duhovniki oblekli roket in štolo ter se podali k votlini. Tukaj nas čaka vse polno ljudstva. Ko zmolimo lavretanske litanije in rožni venec, se začne rimska procesija. Slovenci dobro vedó, kaj je to — rimska procesija. To vam je bil velikansk in veličasten prizor, da se ga okó ni moglo nagledati! Najnaprej gre do tri sto duhovnikov, vsi z gorečimi svečami, za njimi se uvrstijo možje in žene, ne samo naši, ampak romarji iz vseh vetrov. Procesije ni bilo nikdar ne konca ne kraja, več tisuč romarjev se je procesije udeležilo. Toliko luči je v noči lesketalo, kakor bi se danes drobne zvezdice iz nebes na zemljo preselile ter se okoli masabielske pečine razvrstile, kakor bi kos nebes padel na zemljo;

toda že ne bode res, ker jih prav nič ne manjka. Srce mi je radosti kar igralo! Zdaj zadoni lourdeska Marijina pesen v raznih jezikih. Ko gremo na vkreber proti cerkvi, se nad menoj razlega pesen in ravno tako pod menoj odmeva; tedaj tudi jaz povzdignem glas in na vse grlo zapojem: „Ave-ave Marija! Zdrava Marija!“ Nekega starega gospoda dekana iz Poljskega je ta prizor tako ganil, da so mi rekli: gospod, jaz od veselja ne morem ne moliti ne peti, jaz se moram jokati. Meni pa je bila na mislih Marijina preroška beseda: „Glej, odsehnal me bodo poveličevali vsi narodi!“ Romarjem se oči kar svetijo, lica kar gorijo veselja. — Pozno že se podam počivat, toda nisem si nič prav počinil, ker celo noč se mi je sanjalo, da svetim in s procesijo hodim. (Dalje prih.)

Smešnica 44. Sodnik: „Povej, odkod si ovco priženil?“ Zatoženec: „Od nikod, saj še nisem oženjen.“ Sodnik: „Saj te tudi ne vprašam za ženo, samo za ovco, ki so jo pri tebi našli. Odkod si jo torej priženil?“ Zatoženec: „Moj Bog, od kod neki, saj sem že rekel, da se še nisem oženil!“ Sodnik: „Ali vam je trdovratnež to. Prižene si ovco v hlev, pa ne prizna, da ni njegova!“ Zatoženec: „A tako, g. sodnik, vi mislite, od kod sem ovco prignal? No, s pašnika. Smilila se mi je, ker je bila čredo igrešila.“

Razne stvari.

(Za šolo.) Svitli cesar je občini Lopasica podaril 100 goldinarjev za popravljanje ljudske šole.

(Potrošek.) Dijaška kuhinja na Ptuju je imela meseca oktobra t. l. 73 gld. 50 kr. stroška ter je ubogim dijakom razdelila 490 porcij. Slovenci, podpirajte to človekoljubno podjetje!

(Nezvestoba.) Kancelist pri c. kr. dež. g. Mat. Zöhrer, v Celju jo je zadnji petek sam popihal iz Celja. Mož je bil v letu 1879 in 1880 nekaj sirotinskih denarjev po krivem vzdignil ter jih za-se porabil. Sedaj so mu prišli na sled, ko so nove knjige sestavljali.

(Zaupnica.) Tako poslala je Šmartinska občina iz Rožne doline svojemu dežel. in drž. poslancu g. Mihaelu Vošnjaku, posebno za to, ker je letos v dežel. zboru v Gradcu dosegel, da se šolske občine, ki morajo svoja šolska poslopja razširjati, ne privijajo več tako, kakor se je to poprej godilo.

(Tat na pošti.) Poštnemu hlapcu v Rottenmannu je bila mošnja z 1015 fl. znišla. Na srečo pa je sum na pravega tata zadel ter so ga ujeli še z vsem denarjem.

(Redka prikazen.) Dne 2. novembra našli so v vrtu g. Dvoršaka v koroški ulici v Mariboru živega hrošča.

(Trgatev.) Kakor se nam piše iz Zibike pri Šmarju, nabrali so v onih krajih letos iz večine še toliko, kakor lani. Vino se pa prodaja od 60 do 80 fl. za štrtinjak.

(Posojilnica.) V Slov. Bleibergu na Koroškem imajo še sicer le mlado posojilnico, a ona že deluje s pridom. Izlasti gleda na to, da tujci ne rinejo več globlje v slov. kraje. Doslej so se radi naseljevali na prej slov. kmetijah, potisnivši z njih prejšnje lastnike.

(Na poti.) Advokat dr. V. Fleischer, skraja v Rogacu, pozneje v Laškem trgu poda se sedaj v Spodnjo Avstrijo v mesto Tulln. Mož ne zna slovenski.

(Iz društva.) Akad. društvo „Triglav“ v Gradcu ima nov odbor in sicer so v njem ti-le gg.: Predsednik: Fr. Podgoršek, stud. jur., podpredsednik: Fr. Gestrin, stud. phil., tajnik: Jože Blaž, stud. jur., blagajnik: Anton Schifferer, stud. med., knjižničar: V. Seliškar, stud. jur., odbornika: Jos. Ožek, stud. jur. in Ivan Premrov, stud. med.

(Okr. zastop.) Volitev g. J. Vošnjaka, usnarja v Šoštanju, za načelnika in g. Franca Skubica, zdravnika in župana v Velenju, za namestnika v Šoštanjskem okr. zastopu je potrjena.

(Spremembe pri poštne uradu.) G. Ernst Heinzl, blagajnik na tukajšnji pošti, pride kot kontrolor v Celovec, na njegovo mesto pa pride g. Pazu iz Gradca.

(Brez potrebe.) Ana K., premožna kmetica v Cmureku, se je v sredo dne 20. t. m. doma v hiši obesila. V žalostno smrt je ni gnala ni bolezen ni uboštvo, bila je še v najboljih letih.

(Posojilnica) v Mariboru je imela meseca oktobra dohodkov 28.698 gold. 79 kr., stroškov 22.645 gold. 14 kr., skupaj prometa 51.343 gold. 93 kr.

(Promet.) Hranilno in posojilno društvo v Ptuj je imelo meseca oktobra 10.730 gold. 52 kr. dohodkov, 11.533 gold. 26 kr. stroškov, toraj 22.213 gold. 68 kr. prometa.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Jože Tombah odpovedal se je župniji v Pamečah in ostane župnik pri sv. Vidu, zato pa pride č. g. Mat. Frece, kaplan na Ponikvi, za provizorja v Podgorje. — Prestavljeni pa so čč. gg. kaplanje: Blaž Kukovič iz Loke v Trbovlje, France Črnenšek od sv. Križa pri Ljutomeru v Loko, Mat. Stoklas iz Marenberga k sv. Križu pri Ljutomeru, Jakob Vidovič od sv. Petra pri Radgoni v Marenberg, Marko Štubec iz Majšperga v Jarenino, Ivan Stanjko iz Ormoža v Majšperg, France Geč iz Št. Ruperta v Slov. Gor. v Ormož, Fr. Arnuš od sv. Vida k sv. Rupertu in Mat. Goršič iz Vitanja k sv. Vidu pri Ponikvi. Ena kaplanija v Vitanju in pri sv. Petru pri Radgoni ostanete prazni.

Loterijne številke:

V Gradcu 30. oktobra 1886: 14, 3, 34, 42, 30
Na Dunaju „ „ 12, 52, 50, 22, 21
Prihodnje srečkanje 6. novembra 1886.

Slovenski koledar

za steno se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena 25 kr., po pošti 2 kr. več.

Podučiteljska služba

na „Cesarjevič Rudolfovi šoli“ v Globokem, IV. plačilni razred, prosto stanovanje, definitivno ali provizorično.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje pri krajnem šolskem svetu v Globokem do 20. nov.

V Globokem 15. dne oktobra 1886.

Fr. Podvinski,
načelnik.

2-2

Podučiteljska služba

na dvorazrednici pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, 4. plačilnega razreda in s prostim stanovanjem, se umešča. Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje vložijo do konca decembra t. l. pri krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ptuj,
dne 22. oktobra 1886.

2-3

Predsednik.

Droženi kvas.

Naznanjamo s tem, da se bode v kratkem otvorila tovarna

**za špirit in droženi kvas
v Atzgersdorfu.**

Vsled izvrstne uredbe in uzornega vodstva nam je mogoče taki droženi kvas pridelovati, ki bode zaradi svoje trpežnosti vsem gg. pekom všeč. Ustanovili smo zalogo takega droženega kvasa pri gg.

Hočevar & Zupan v Celju

in prosimo gg. peke in trgovce, da se o dobroti našega droženega kvasa prepričajo.

Comptoir in glavna zaloga c. kr. priv. Atzgersdorfove tovarne za špirit in droženi kvas:

Brata Hirschfeld & Comp.

Na Dunaju II. Untere Augartenstrasse 18.

Podučiteljska služba

na dyorazrednici na Ptujski gori, III. plačilnega razreda, se umešča.

Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 20. dec. 1886 pri krajnem šolskem svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuj,

dne 11. oktobra 1886.

3—3

Predsednik:
Supančič.

Dražba cerkvenega vina

v Framu, 30 polovnjakov, poznega branjna, se vrši 2. novembra 1886 ob 10. uri predpoldnem.

2-2

Naznanilo.

Jaz, **dr. Jurij Hrašovec**, naznamim, da sem z dnem 23. oktobra svojo pisarno v Slov. Gradcu odprl.

V Slov. Gradcu dne 27. okt. 1886.

Dr. Jurij Hrašovec.

Piccoli-eva esenca za želodec
katero pripravlja
G. PICCOLI lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolzni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc.

Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Ta esenca postala je vsled svoje čudodelnosti vesoljno poznato domače zdravilo. Ni ga več na svetu zdravila boljšega za želodecve bolezni kakor je ravno ta esenca. Tisuče in tisuče bolnikov je po njej že okrevalo; da je to sredstvo res neprecenljive vrednosti potrjujejo najučenejši zdravniki in veliko preč. gosp. duhovnikov. Vsakdo, ki je le enkrat že rabil to zdravilno esenco, se je z velikim veseljem prepričal sam, da je ta esenca iz lekarne Piccolijeve pri „angelju“ edino najboljše zdravilo, kolikor se jih je izumilo in se jih priporoča.

Gospodu G. Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš cvet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v veliko slučajih vspešno rabil, proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec v Ljubljani. 3-30

1 stekl. 15 kr. Depôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celouen Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel.

— Pozor! —

2-3

G. Schmidl & Comp.

„pri škofu“

v Celji na oglu glavnega trga št. 38 „pri štepihu“,

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo zalogo

zimskega blaga,

kakor:

vsakovrstne suknine, štofa, vatmola, spangoleta in druge volnate robe. Dalje imata v zalogi največjo izbirko velikih zimskih facaneteljev ali rut; najnovejše vzorke kretôna in tiskovine (druka); hlačevine in raznobarnega barhenta; odeje, koe in različno drugo zimsko robo po najnižjih cenah, in sicer še cenejši, kakor poprej. Prave ameriksanske šivalne stroje, najboljše in močnejše „Singer“ in „Howe“ za krojače, črevljarje in šivilje po 30, 35 in 40 goldinarjev. Kdor dobro in cenó kupiti želi, blagovoli naj priti v našo prodajalnico.

G. Schmidl in drug v Celji.

Zaloga sukna; platna vsakdanjega rokotvornega in novosegnega blaga, ter pravih ameriksanskih šivalnih strojev na oglu glavnega trga in poštnih ulic št. 38 v hiši gosp. Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe, „pri štepihu“.

